

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

А N 81

(КЪ ПРЕАНАЛТА БОИЕ).

АЛ VI-ЛЕА

N^{ro} 86.

Brashov, 28. Octomvrie.

1843.

Трансильванія.

Клѣж. АН 27. але трекътеї сгара се антоарсе акасъ ексел. Са Іосіф де Талікі гѣ бернерѣа Трансильваніи дѣла Бугаріа, дѣлѣ че ар фї петрѣтѣ аколо ка ла треї лѣні, ан чеа маї дорітѣ сѣнѣтати.

Chronica.

СПАНІА. Мадрид, 13. Окт. Ази ла 2 оре аѣ четіт преїдінтѣа міністріаор анантеа адѣнаціаор дінѣтаці (кортеїаор) дѣкрѣтѣа сѣнѣторіѣ пентрѣ дѣскіадрѣа овціщї а-дѣнѣрї. — Ан локѣа лѣї анѣгїаар, фостѣа сол спаніа ла кѣртеа Портѣгаліи, с'аѣ трї мїе Карнереро дін прїчїнѣ, кѣ чеа нѣ пѣтѣ анпедїка ѣн трактат де негоуѣ че с'аѣ анкеїат антре нѣмїта Портѣгаліе шї антре Бнглїтера, спре стрїарїа кѣм се креде, а спаніи шї а Франціи. — Цїм де маї нанте, кѣ Барчелона ѣна дін чеа маї дїфрѣнте четѣцї але спаніи, нѣ се мѣауѣмї нїчї кѣ гѣбернѣа провїзоріѣ де актѣзї. Констїтѣціо-налѣа спаніа ѣн жѣрнаа кѣ датѣ дін 3. Окт., не анпѣртѣшїце фоарте трїсте цїрї дїспре акѣм нѣмїта Барчелонѣ зїкѣна, кѣ ан зїаа сѣс ансїмнатѣ ар фї сѣфрїт нѣбїрѣїта а-чеаѣтѣ четате ѣнспрезече оре ѣн фок кѣмплїт де тот. Де треї пѣрцї ерѣ атакатѣ нѣ тѣ-нѣрї, гранате шї бомбе. Сѣрманїи лѣкѣї-торї трїкѣїаѣ сѣ прївїаѣкѣ кѣ окї лѣкрїмѣнѣзї шї кѣ інімѣ сѣнѣпрѣнѣдѣ ла кѣтропїреа касе-лор салѣ. Палатѣрїае чѣлор маї авѣцї се дѣ-рѣзмаѣ антокма ка шї колїбїае пѣсторїаор; ѣн пѣнѣс, о тѣнѣгїре, дар тотдїодатѣ шї ѣн дѣх нѣанковзїат о бѣрѣцїе фѣрѣ пѣркее: „їѣнтѣ чентралѣ саѣ моарти“ ерѣ борѣа де овще а бѣрѣаціаор. Нѣ не стѣ прїн пѣтїн-цѣ а дѣскрїе нѣмѣрѣа чѣлор кѣзѣцї. Аѣтѣта ансѣ пѣтїм зїче сїгѣр, кѣ дін треї фортѣ-рѣце се словозїаѣ не мїнѣт кѣте треї глонѣе дін фїкаре. Аѣїа се маї афѣз врїо касѣ ан четате, карѣа сѣ нѣ фї пѣтїмїт анфрїкошат. Аѣнѣмїт ла ѣна дін о ѣлїцѣ фрѣнѣташѣ, с'аѣ

афлат 84 бомбе де о мѣрїе ансїмнатѣ. Цїрїае ачѣте сѣнт дін треї Окт., дар кѣт де посоморѣте вор фї чеа маї нѣз, карѣ не вор вѣгї че с'аѣ анѣзмплат де аѣнѣчї пѣ-нѣ ан 7., кѣчї бомбѣрѣдїреа аѣ цїнѣт пѣнѣ аѣнѣчї анѣрѣна.

БРИТАНІА МАРѢ. Лондон, 16. Октомв. Гѣбернѣа енглѣзїек нѣ с'аѣ мѣауѣмїт кѣ аѣ анпедїкат не О'Коннїа, ка сѣ нѣ цїе адѣ-нарїа де рїпѣа ла клонтарф, дѣнѣ кѣм цїм дін нѣмерїи трѣкѣцї; чї ан 14. Окт. анантеа прѣнѣзѣаѣ л'аѣ шї дѣкїарат де прїнс ан прїѣнѣ кѣ аацї 28 де бѣрѣацї дін соціѣта-тѣа лѣї, антре карїи се вїде шї ѣн фїѣ аа сѣѣ. Да енглѣзї дѣнѣ кѣм се вѣде трѣвѣа, нѣ се прїна рїекѣлѣторїи ка анѣрѣалте ло-кѣрї, чї дѣнѣ кѣм вїдем ачї, лѣї О'Коннїа і с'аѣ четїт ан касѣ са прїн ѣн ом ал полї-ціи порѣнѣа де опрѣалѣ, ан карѣ еѣте вїно-вѣцїт де конѣѣрацїе шї де пѣрѣтаре рѣа, кѣм-кѣ адекѣ ар фї анѣтѣрѣтат пополѣа ірландїк ла нѣакѣлатаре шї нѣсѣпѣнѣре кѣтѣре А. Са Маїстате, кѣмкѣ ар фї черкат адѣнѣрї ов-ціщї, ан карѣ ар фї пропѣс сѣ се дѣсїне ірландїа де Бнглїтера, спре ачѣт скоп ар фї адѣнат сѣме ансїмнатѣ де ванї ш. а. ш. а. Ан ѣрма ачїстара дар еѣте дат ан мѣна фїшкалѣаѣї цѣнерал, анантеа кѣрѣїа арѣ сѣ се кѣрѣце де чеа зїсе. Ан ачїашї порѣнѣкѣ стѣ, кѣ ел поате сѣ пѣїе пентрѣ сїне кїзе-шїе анѣмїт 10,000 фїорїнї арѣїнт де ла сї-не шї аацї 10,000 прїн кїзїшї. О'Коннїа анкѣ ан ачїашї зї дѣнѣ амїазї аѣ шї дѣнѣс черѣта кїзѣшїе. Се спѣне, кѣ ар фї фост кѣ тотѣа лїнїцїт, ба кѣ ар фї шї гѣдмїт і-сѣкѣлїна анѣтѣа де кїзѣшїе. Тот ачѣа сѣмѣ се черѣ шї пентрѣ іоан фїѣа сѣѣ. Ачїшї дін бѣрѣацї аѣ лѣат спре аѣѣторїѣа лор трї-спрезече іѣрїстї дін ірландїа. Жѣдѣнѣта лор еѣте хотѣрѣтѣ не 2. Нѣемѣрїе а. к. ан кѣр-тѣа дін дѣвїлїн. Анкѣ ан зїаа ан карѣ і с'аѣ четїт порѣнѣа де опрѣалѣ, (14. Окт.) словозїи О'Коннїа кѣтѣре пополѣа ірландїи ѣрмїтѣарѣа прокламацїе: „їѣїцї патрїоцї! Ѣѣ вѣ фак кѣносѣѣт,

КЪ ТОАТЕ КЪ ГВЕРНЕРЪА Захія аѣ дат ан ърма ачестор хоці ші аѣ ші прине пре врио опт инші, арѣнкэндѣт сѣпт процес криминал. ърмареа ачестор фѣрзделецї ва фї, ка се ва пѣне ан лѣкраре леуеа чеа нѣз де педанецз, дѣпз каре, де кѣмба се ва фаче врео рѣнїре прїн асеменеа ірѣмпере де ноапте, фїе ачеа кѣт де ѣшоарз, вїноватѣа се ва педенсі кѣ моарте. Оаменї карїї іспїтеск лѣкрѣа дїла рѣдѣчїнз, афлз, кѣ тѣрѣѣрѣле дїн болонїа се аскрїѣ ла дѣз елемїнте деосеїте, ѣнѣа сѣнт о глаотз де тїнерї дїн стареа чеа маї де жоѣ, іар алтѣа о парте дїн стареа чеа маї де фрѣнте. Се зїче, кѣ вестїтѣа Мѣраторї, кѣпетенїа рескѣлзторїлор шї а тѣрѣрѣлзторїлор де лїнїшеа пѣвалїкз, се афлз аскѣне ан четатїа дїспре кареа воркїм. Атѣѣа цїм сігѣр, кѣ полїцаїѣа нѣаѣ пѣс мѣна пѣнз а кѣм анкз нїчї пе ѣнѣа дїн вѣтафї.

БАВАРИА. Мїнхен, 21. Окт. Ан 18. але ачестеїа сѣаѣ сербат ла вїрѣѣѣрѣ осїзѣѣа чеа пентрѣ патрѣ сѣте сѣрѣчї, каре лѣаѣ антемїат пе тот анѣа А. Са М. реїїле Баварїї, антрѣ адѣчереа амїнте де вѣтаїа чеа сѣнѣїроасз дѣла Дїпска кѣ Нанолон. (ачеа сѣтз сѣрѣѣтоаре сѣаѣ цїнѣт тот ан ачеа зї ан Вїена шї ан Бїрлїн, везї кореспондїнѣле ачестора маї ан жоѣ).

ПРѣСІА. Бїрлїн, 18. Окт. Азї авїм о сѣрѣѣтоаре пе кѣт де сѣрїоасз пе атѣта шї де фрѣмоасз, адїкз зїоа адѣчереї амїнте де лѣпта дѣла Дїпска, анѣм трїзїчї де анї. ѣнїї дїн осташї карїї аѣ фост фацз ла ачестеа трѣїск анкз, аар сѣнт кѣрѣнцї. Ачешїа адѣнзндѣсе ачї антрѣн салон аѣ фѣкѣт о пїрамїдз анфрѣмсецатз кѣ армеле чеа векї, ан мїжлокѣа кѣрорѣ се вѣдеаѣ армеле вестїтѣаѣ ерѣѣ ѣнералїсїмѣа Блїѣхер, Гнаїсїнаѣ, Бїѣлот, Кладїт ш. а. Армеле анкїпѣїаѣ вѣрстеле тїмпѣаѣ, вѣрѣе де фѣр дїн времеа Хелебарїзїлор, а кавалерїлор немѣцїї, армеле дїн ресѣоїѣа чеа де 30 анї, дїн тїмпѣа лѣї Фрїдерїк чеа маре, дїн ресѣоїѣа пентрѣ лїбертатїа націоналз, пѣнз ла тїмпѣа нострѣ.

АѢСТРІА. Вїена, 18. Окт. Зїоа анїверсарз а лобїреї дѣла Дїпска сѣаѣ сербат шї ачї кѣ о помпз мѣрѣацз ан каса їнвалїзїлор. Зїоа, каре аре ѣн пѣнт аша їмпѣїторїѣ ан їсторїа лѣмеї шї анѣмїт ан бїографїа репосїтѣаѣ ампѣрат ал Аѣстрїї Францїск, сѣаѣ алес шї пентрѣ пѣнереа фѣндзмѣнтѣаѣ ла статѣа ачестѣї ампѣрат, дїспре кареа сѣаѣ воркїт алтѣдатз. — Архі-дѣка палатїнѣа шї прїмаѣѣа ѣнгарїїї прѣкѣм шї алцї амплїоацї чївїаї шї вїсерїчїїї се афлз де кѣтїва зїле ачї ан Вїена, ѣнде, дѣпз кѣм се снѣне, анѣм сѣар фї лѣат ла десѣатїре к. рескрїпте че сѣнт а се трїмїте ла дїетз ан прївїнѣа лїмбї дѣпѣтацїлор дїн Кроацїа ла дїетз шї ан прївїреа трѣбїлор рїаїїїосїе.

МОНТЕНЕГРО. Трїсїт, 15. Окт. Скрїсїїле де ла Катаро кѣ датз дїн ѣ. але ачестеїа не вестїск, кѣмкз монтенїгрїнїї ар фї сѣрѣмторацї фоарте де кѣтре лѣкѣїторїї дїн Хїрѣгевїна шї дїн Албанїа, фїїндкз пашїї ачестор дѣз провїнцїї аѣ дат мѣна ла олаатз, ка сѣ се аѣѣте анпрѣмѣт антрѣ педенсіреа монтенїгрїнїлор, пентрѣ оморѣа, че аѣаѣ фѣкѣт ачешїа ла Грахѣво. Пе маре сѣаѣ лобїч пѣцїн де кѣтре Сѣѣтарї, іар пе ѣкат ан партїа мѣзїнопїалз дѣла Монтенїгро, ѣнде пестї тот аѣ прѣдѣт монтенїгрїнїї, фѣгѣрїцї фїїнд антрѣ атѣта, ан кѣт нѣмаї фѣга зї пѣтѣ сѣѣпа де моарте. Маї мѣате сате ан пїѣрѣа Грахѣвѣаѣ сѣаѣ прѣфѣкѣт ан чїнѣшз, шї ан ѣнеле дїн партеа амїаѣѣїї оморѣрѣ тѣрчїї пе тоцї лѣкѣїторїї, че ле кѣзѣрз ан мѣнї. Тѣрчїї десѣзлеск о пѣтере кѣ мѣат маї маре де кѣт мѣнтенїї, карїї пе лѣнѣз алте невої, сѣнт сіаїцї а рѣѣда шї фоаме. — Ан мїнѣтѣа ачестеа се лѣѣѣпе о вїсте, пентрѣ каре знїсз нѣ сѣтзм вѣнї, кѣмкз тѣрчїї кѣ монтенїгрїнїї ар фї фѣкѣт о ачестаре де арме пе кѣтѣва време.

АНВѣЦѣТОРѣА СѣТѣЛѣї.

Кѣ вїе пѣѣчере грѣкїм а фаче кѣноскѣт шї пѣвалїкѣаѣ нострѣ, кѣмкз дѣла 1. Окт. а. к. ан Бѣѣѣрѣїї сѣнт анѣрареа Домнѣаѣї мїнїстрѣ, дїн лѣѣнтрѣ Барѣѣ Цїрѣїїѣ се ївї о фїїе тїѣлатз Анвѣцѣторѣа Сѣтѣлѣїї сѣнт редакцїа А-лѣї Кѣѣчѣр П. Поенарѣа дїреѣторѣа шкоалѣлор шї а Д. протомїаїк Гѣшї анпрѣѣнз кѣ коллабораторїї А. Сѣрдарѣа Арїстїа шї А. Марїнескѣ. Прѣафрѣ мосѣа сѣоп а нѣмїтеї фїї се кѣноаѣпе дїн прѣкѣѣнтарїа чеїї фѣкѣ Д. Поенарѣа прїкѣм ѣрмеазз:

Антрѣ фолѣсїтоарїле антокмїрї че облѣдѣїреа се сѣрѣѣѣпе неанѣтат а антемїа пентрѣ вїнеле лѣкѣїторїлор ачешїї цѣрї. Ү. Ворнїїїї а кїнѣїт де трѣѣїнѣѣ а антѣкѣї шї о фолї сѣтїескз, прїн каре сѣ се поатз ла цѣрѣнѣаѣїї цїїнѣѣ десѣре орї че ар пѣтїа сѣїї амѣѣнзтѣѣѣѣе стареа, прѣкѣм лѣкрареа пѣмѣнтѣаѣїї дѣле ѣн нїп маї анлїснїтор, крѣшїреа вїтелор шї анѣрареа лор де боале, паѣа сѣнзтѣѣїї лѣкѣїторїлор, шї андїлїстнїчїреа ла дїосеїте фѣлѣрї де мїсїрїї фолѣсїтоаре пентрѣ їкономїа касїї. Ачестѣз кїнѣїре а Ү. Ворнїїїї прїїмїндѣ се шї де кѣтре Ү. Сѣат адмїнїстратїв, се пѣне анѣм ан лѣкраре прїн обѣїреа ачестѣїї антїїѣ нѣмѣр ал чѣрѣтїї фїї, каре ва ѣрма а сшї дїн тїпар де дѣз орї пе лѣнз, шї а се трїмїте ла фїїкарїе сѣт кѣѣѣ ѣн еѣемплар.

Фолїа сѣа нѣмїт Анвѣцѣтор ал сѣтѣлѣїї, пентрѣ кѣ кѣ адѣѣѣрат прїн а сї лѣкраре чеа маї де кѣпетенїе а нострѣ сѣрї.

даніе ва фі сз дзм сзтнілор анвццтхріле че вом сокоті маї ансшітоаре пентрѣ ам-внхтцціреа старії цзранѣлѣ, прін анксно-ціицареа мѣлоачелор анлснїтоаре ла лѣ-кратеа пзмжнтѣлѣ, шї прін деосекїте повз-ццїрї спре андрептареа нхравѣрілор. Де ва антрика чїнева, оаре цзранѣла каре нѣ ціе карте пѣтеа се-ва анціициа де ачїсте ан-вццтхрі? — Ної вом рзспнѣде кз де шї чїї маї мѣлці цзранї нѣ ції сз чїтеаскз, дар ан фіекаре сат се афлз, де нѣ маї мѣлці, мзкар чїнчї шате оаменї каре ції сз чїтеаскз, ба анкз ан жѣдецеле дѣнсте Олт о маре парте дїн нѣмзѣл цзранїлор се вѣд кѣ кзлїмзріле де ержѣ, довадз кз ачїла ції нѣ нѣмаї сз чїтеаскз; чї шї сз анкондїезе, ка сз'шї ансїмїезе кате чева пе ххрїте ла треѣнїцеле лор. Ичїїеа дар, орї кжт де мїк ар фі нѣмзѣл лор антр'ѣн сат, сннт дїстѣї пентрѣ ампрзціереа кѣноїцицелор че се вор да прїнтр'ачеастз фолє; шї їатз кѣ че мїжлок се поате андїмна а єї чїтіре. Антїїк кѣ цжрковнїчїї каре мерг пе фіекаре ан кжте доз сѣл треї лѣнї ла школеле дѣ-прїн орашеле де кзпетенїе але жѣдецелор, спре а се депрїнде маї бїне ла сѣлжѣба де анвц-цзторї де сате, се вор повзцїї де кзтре професорїї лор ла чїтіреа ачїцїї фолї, спре а анцїлеце бїне челе копрїнсе антр'їнса. Дѣне ачїеа кжнд се анторк ачїцї анвццзторї не ла сателе лор, вор повестї шї єї алтора дїн-тре сзтенї чеа че вор чїтї ан фолє, вор ан-дїмна пе преотѣла сѣлѣлѣ, пе паракїсерѣла, пе логофѣтѣла, сз чїтеаскз шї єї ансші кжте чева дїн челе че лї се вор пзрїа маї де фо-лос пентрѣ джшїї. Деосекїт де ачїїеа маї сннт прїн сате нїше мїчї проорїетарї, каре петрїк тотдѣлѣна пе ла мошїїле лор; асеме-неа сѣ афлз шї нїше коерзнашї де неам, нї-ше мазілї, патентарї шї алте ересле, каре маї тоцї ції карте. Ачїїеа ан серїле де їарна, шї ан тот анѣла ан зїлїме де сзрѣзтоаре, мор де ѣрлѣт шѣзжана фѣрз треакз, шї ар чїтї вѣкѣрошї кжнд ар гзсі чева потрібїт кѣ анцїлїсѣла шї кѣ треѣнїцеле лор, маї алїс кжнд ачїа чїтіре нѣї ар костїсі нїмїк. Чї-тїнд ачїастз фолє, мѣлці вор зїче ан гжндѣла лор, поате сз фіе вѣнз кѣтаре дофторїе, сѣл кѣтаре кїп де крїшїереа добітоачелор, сѣл кѣ-таре мїжлок де лѣкратеа а пзмжнтѣлѣ, сз фак шї єї о черкаре. Аша анвццзторѣла де сат чїаркз ѣна, мош попа алта, пропрїета-рѣла сѣл арендашѣла чїаркз доз треї дїн по-взццїрїле че чїтеск ан фолє, ачїї вѣзжана кз ле мерѣе бїне, єї маї чїаркз шї алтеле. А-тѣнчї сзтнїї чїї лѣлці сз андїамнз шї єї дѣне пїлда вєчїнѣлѣ, шї фак шї єї асїмїнеа.

Пзїнз маї дѣнхзї цзранѣла нѣ ціа сз'шї

кѣрѣце грѣлѣ де мѣлѣрѣ, чїне 'а а анвццат акжм де'а плївїце де негїнз шї тѣе спїчеле секарїї, каре се аналцз песте спїчеле грѣл-лѣї, маї наїнте де а'а сечера? Пїлда вєчїнѣ-лѣї. аа кѣрѣїа грѣлѣ фїїнд асфел кѣрѣцїт де мѣлѣрѣ, а прїнс маї мѣлці банї ла тѣрг де-кжт ал сѣл. — Чїне 'їа вѣгат ан кап кз дѣне мїезѣла нопцїї нѣ треѣе сз беа омѣл анз, сѣл кз де'ї ва фі прїа мѣлѣт сете, тре-ѣе сз стїнгз маї антїї анѣр'їнса вре о кжцї ва кѣрѣнї апрїншї, ка сз єсе дѣхѣла діаволѣлѣї каре се багз ан апе тот дѣлѣна дѣне мїезѣла нопцїї? — Повестїреа вєчїнѣлѣї кѣрѣїа і с'а снхс поате де вре ѣн ом чїтїт, кѣ омѣла дѣне мїезѣла нопцїї афлжндѣсе маї де мѣлѣте-орї ан ашїрнѣт; кжнд се дїцїантз єсте нѣдѣшїт, шї нѣ треѣе се беа анз преа рече кзї вѣтзмз сѣнєтатеа, чї ка сз се анкзлѣаскз нѣцїнїтел апа, треѣе сз стїнгз антр'їнса дої треї кѣрѣнї апрїншї. Ачїе-стз повзццїре ансз треакжнд дїн гѣрз ан гѣрз а джѣне а се фаче ѣн їрес, каре кѣ тоате ачїстеа єсте фоларте фолосїтоаре шї ан стрїїна хїїнз ан каре с'а амєржкат. Чїне і а шонтїт сз анфїгз секѣреа ан вѣ-тѣтѣрѣ кжнд аѣде тѣнєтѣла, ка сз'шї аперє ката де трѣснїт, сокотїнд кѣ сфнїтѣла їлїе ѣмѣлжнд сз лобїаскз пе діаволѣла ѣнде а ва гзсі, єл кѣтѣ а сѣлпа прїн каселе оаменї-лор, сѣл ан кошзріле добітоачелор; їар да-кз ва анфїце чїнева секѣреа ан вѣтѣтѣрѣ, цїнтѣїше аколо пе дѣхѣла нїкѣрат? Ачїаста а дѣзїт'о цзранѣла їар дїла вєчїнѣла каре а цїїт траѣереа че фаче трѣснєтѣлѣї фєрѣла.

Чїне 'а а анвццат сз нѣ мжнжнче дїн пжрга подмєлор сѣл орї кѣрѣїа аат продѣкт, маї наїнте де а да дїнтр'їнсѣла де поманѣ ла сзрѣчї? Ѓар вєчїнѣла преот, сѣл ѣн ом дѣ-лѣї дѣмнїезїѣ, каре а цїїт шї а пѣс ан фаптз кѣвжнтѣла сфїнтїї Скрїптѣрї каре зїче: Шї вєцї а дѣче пжргз дїомнѣлѣї дїн роаделе воастре. (Девїцїї Кап 2.) Але тале дїнтрѣ але тале, цїе а-дѣкжнд де тоате шї пентрѣ тоате. (Сф. Дїтѣрїе.)

Дїїкз сз адѣчем лѣї дѣмнїезїѣ дїн челе че не а дат мор; їар жѣртѣа чеа маї пѣл-кѣтѣ лѣї дѣмнїезїѣ єсте чева че ної вом да сзрѣкѣлѣї.

Орї чеаа че ацї фзкѣт ѣнѣїа дїн чєї маї мїчї, мїе ацї фзкѣт. (Матїїѣ. Кап 25.)

Прїн пїлда вєчїнѣлѣї дар, каре ціе сз чї-теаскз шї сз пѣе ан лѣкратеа вѣнеле повз-ццїрї, нѣдѣжѣдїм шї ної кз се ва анціициа цзранѣла чєл че нѣ ціе карте, ка сз антре-вѣнїцїезе шї єл мїжлоачеле ан каре ва вєдєа пе апроапеле сзл кз їсєбтїше.